

قرارداد همکاری نظامی روسیه و ارمنستان و جایگاه مسکو در مناقشه قره باغ

سرویس روسیه/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران / سرویس روسیه : در حالیکه جمهوری آذربایجان در واکنش به قرارداد جدید روسیه و ارمنستان در استفاده از پایگاه گیومری ارمنستان، ابراز امیدواری کرده است که روسیه با عمل به تعهدات خود مانع استفاده از امکانات این پایگاه علیه آذربایجان شود، برخی رسانه های این کشور معتقدند که روسیه با این اقدام خود در مناقشه قره باغ به سمت حمایت آشکار از ارمنستان رفته است.

قرارداد جدید استفاده از پایگاه گیومری روز جمعه با حضور دیمتری مدودف و سرژ سرکیسیان رییسان جمهوری روسیه و ارمنستان، از سوی وزیران دفاع دو کشور در ایروان امضا شد.

بر اساس این قرارداد، حضور روسیه در پایگاه گیومری از تمدید شده است و علاوه بر آن امکانات این پایگاه بعد از تجهیز و ۲۰۴۴ سال افزایش یافته و تا سال ۴۹ سال به ۲۵ نوسازی از جانب روسیه، ضمن تامین اهداف مسکو، در جهت تامین اهداف امنیتی ارمنستان نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت.
الخان پولخ اف سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری آذربایجان، روز گذشته به دنبال امضا شدن قرارداد، گفت: روسیه در سال به دنبال جمع آوری پایگاههای خود در ۲۰۰۶ آخالکالای و باتومی گرجستان و انتقال تجهیزات این پایگاهها به گیومری ارمنستان، متعهد شده است که از امکانات این پایگاه بر علیه آذربایجان استفاده نشود
وی خاطر نشان کرده است که روسیه در حال حاضر باید به مسئولیت هایی که در این مورد بر عهده گرفته است، عمل کند.
رسانه های جمهوری آذربایجان از روز گذشته در واکنش به اقدام روسیه در امضای این قرارداد، اعلام می کنند که روسیه با این اقدام خود عملا از نقش میانجی که بر اساس عضویت در گروه مینسک بر عهده داشت، خارج شده و به عنوان حامی يك طرف دعوا ، یعنی ارمنستان، عملا رودر روی طرف دیگر دعوا ، یعنی جمهوری آذربایجان، قرار گرفته است.

در این بین اگرچه برخی منابع کارشناسی روسیه معتقدند که تمدید مدت استفاده از پایگاه گیومری، خطری برای جمهوری آذربایجان ندارد و این امر به منزله تامین منافع دوجانبه میان روسیه و شرکای این کشور در منطقه قفقاز جنوبی است، اما کارشناسان و رسانه های جمهوری آذربایجان در دیدگاهی متقابل معتقدند که این اقدام جانبداری آشکار روسیه از ارمنستان است .

روزنامه اکسپرس باکو روز شنبه با اشاره به سخنان روز گذشته مدودف، در مصاحبه مطبوعاتی مشترک با رییس جمهوری ارمنستان، نوشت: مدودف در پاسخ به سئوالی در خصوص اینکه اگر وضعیتی مشابه با رویداد سال اوستیای جنوبی در قره باغ تکرار شود، روسیه چه واکنشی خواهد داشت، موضوع مداخله سازمان پیمان امنیت جمعی را به میان ۲۰۰۸ کشید.

وی افزود: ما در سال دوره سختی را گذراندیم و اینگونه حوادث نباید تکرار شوند ۲۰۰۸
در سال در پی ورود ارتش گرجستان برای سرکوب جدایی طلبان اوستیای جنوبی، روسیه اقدام به مداخله نظامی کرد و ضمن عقب راندن نیروهای گرجستان ، استقلال ۲۰۰۸ اوستیای جنوبی و آبخازیا را به رسمیت شناخت که در ادامه آن روابط مسکو و تفلیس بشدت تیره شد و در حال حاضر نیز وضعیت آتش بس، میان طرفین برقرار است
رییس جمهوری روسیه در ادامه سخنان خود با اشاره به اینکه روسیه کشوری با امکانات اقتصادی و دفاعی قوی می باشد، افزود: هدف ما حفظ صلح در منطقه قفقاز است .
وی تاکید کرد که مسکو و ارمنستان دارای قرارداد همکاری استراتژیک و در عین حال دو کشور متفق هستند و علاوه بر اینها ، مسکو در چهارچوب پیمان امنیت جمعی در قبال ارمنستان به عنوان يك عضو دیگر این پیمان، دارای مسئولیت هایی است.

روزنامه اکسپرس، با اشاره به اینکه این سخنان مدودف به معنای آن است که هرگونه مداخله نظامی جمهوری آذربایجان در مناقشه قره باغ موجب خواهد شد که روسیه از امکانات خود در تامین امنیت ارمنستان استفاده کند، افزود: از دید کارشناسان در صورت هرگونه تلاش جمهوری آذربایجان در این راستا ، روسیه رسما وارد جنگ خواهد شد.
به نوشته این روزنامه رییس جمهوری روسیه گفت که در صورت وقوع چنین وضعیتی سازمان پیمان امنیت جمعی بی تفاوت نخواهد ماند ، چون امنیت منطقه برای روسیه بسیار مهم است.

سازمان پیمان امنیت جمعی در سال از سوی کشورهای ارمنستان، روسیه، قرقیزستان، قزاقستان، تاجیکستان ، بلاروس و ازبکستان در شهر تاشکند تشکیل شد و در سال ۱۹۹۲ رهبران عضو این سازمان توافقنامه ای را امضا کردند که بر اساس آن همکاریهای سیاسی و نظامی در اولویت روابط میان کشورهای عضو قرار گرفته و در تامین و تجارت ۲۰۰۰ تسلیحات نظامی نیز بین آنها همکاری انجام می شود

این روزنامه به نقل از آلکسی ولاسف يك کارشناس مرکز مطالعات کشورهای همسود در دانشگاه مسکو نوشت: با توجه به اینکه طبق اساسنامه سازمان پیمان امنیت جمعی تصمیمات در این سازمان بر اساس اجماع اتخاذ می شود، امکان وارد کردن این مجموعه به مناقشه ای مثل قره باغ مشکل است، چون در چنین وضعیتی کشورهایی مثل قزاقستان و بلاروس دلیلی برای ورود به این جنگ ندارند با اینحال گفته می شود که روسیه با مطرح کردن این مساله همکاری دو جانبه با ارمنستان را حتی در قالب پیمان مذکور یادآوری کرده و با این سخنان خود به طرف آذربایجانی که بعضا درخصوص توسل به راه حل نظامی برای حل مناقشه قره باغ و بازپس گیری اراضی خود سخن می گوید، هشدار داده است.

روزنامه اکسپرس معتقد است که این اظهارات مدودف در طرفداری محض و آشکار روسیه از موضع ارمنستان در مناقشه قره باغ است .
هفته گذشته ادوارد شامازانوف يك نماینده پارلمان ارمنستان از حزب حاکم اعلام کرده بود، روسیه با انعقاد قرارداد جدید با ارمنستان در صدد ایجاد توازن قوا در منطقه است تا از این طریق مانع از توسل به رویکرد نظامی برای حل مناقشه قره باغ شود.

وی افزوده بود: این اقدام در عین حال پاسخی به تقویت توازن نظامی و افزایش بودجه نظامی جمهوری آذربایجان است .
دولت باکو ماه گذشته در لایحه ترمیم بودجه سالجاری خود بودجه نظامی این کشور را به بیش از دو میلیارد دلار افزایش داد و در پی آن الهام علی اف رییس جمهوری این کشور اعلام نمود که افزایش بودجه نظامی و تقویت توان رزمی ارتش این کشور به دلیل قراردادن در وضعیت جنگی، بسیار ضروری است و به همین دلیل آذربایجان با افزایش بودجه نظامی خود آن را به بیش از کل بودجه ارمنستان رسانده است.

روزنامه ینی مساوات چاپ باکو هم در شماره روز شنبه خود در مطلبی با عنوان روسیه محافظت کامل از ارمنستان را بر عهده گرفت نوشت: در سفر رییس جمهوری روسیه به ایروان به موازات امضای قرارداد جدید استفاده از پایگاه گیومری وزیران دفاع دو کشور قراردادی در زمینه همکاری در تامین و نگهداری تسلیحات نیز امضا کردند و موافقت شد که يك مرکز فنی برای این منظور در ارمنستان تاسیس شود.

این روزنامه قراردادهای جدید ایروان - مسکو را خطری جدی برای امنیت منطقه قفقاز جنوبی دانست و افزود: این موضوع از آن جهت که روسیه در عین حال به عنوان يك عضو گروه میانجیگر مینسک برای حل و فصل مناقشه قره باغ می باشد، اهمیت زیادیتری پیدا می کند.

از دید این روزنامه در حالی که روسیه با داشتن چنین جایگاهی در بحث میانجیگری، باید هر نوع همکاری نظامی با يك طرف مناقشه را به حداقل کاهش دهد، عملا وارد میدان

مناقشه شده و با يك طرف دعوا همکاری نظامی خود را گسترش می دهد.

این روزنامه به نقل از عیسی قنبر رهبر حزب مخالف مساوات نوشت : موضع جدید روسیه در گسترش همکاری با ارمنستان بحران منطقه را تشدید خواهد کرد و در این وضعیت باید دولت باکو به فکر چاره اندیشی جدی باشد.

وی روی آوردن بیشتر جمهوری آذربایجان به سمت اروآتلانتیک و تلاش جدی تر و رسمی تر برای عضویت در ناتو را به عنوان راهکار برای دولت باکو پیشنهاد کرد و افزود: بموازات این اقدامات باید دولت آذربایجان به مساله همکاری استراتژیک با ترکیه وضعیت جدی تر و عملی تر بدهد.

ترکیه و آذربایجان هفته گذشته در سفر عبدالله گل به باکو قرارداد همکاری راهبردی و کمک متقابل امضا کردند که از دید کارشناسان این اقدام مقابله به مثلی با تصمیم روسیه برای توسعه همکاری نظامی با ارمنستان بود.

برخی از رسانه های جمهوری آذربایجان با اشاره به موضوع تاسیس پایگاه نظامی ترکیه در آذربایجان و بخصوص در نخجوان که از مدتها پیش در سطح مطبوعات مطرح می شود، معتقدند که در حال حاضر باید این اقدام بطور جدی بررسی و حتی اجرا شود.

وفا قلی زاده به عنوان يك کارشناس سیاسی جمهوری آذربایجان معتقد است که هدف روسیه از تقویت همکاری نظامی با ارمنستان تقویت جای پا و حضور در قفقاز جنوبی است. از دید وی روسیه با این اقدام خود به آمریکا و ناتو پیام می دهد که قفقاز جزو حوزه نفوذ و منطقه مورد توجه مسکو می باشد.

قلی زاده استقرار سامانه های دفاعی اس. از سوی روسیه در آبخازیا و اوستیا ی جنوبی را هم در چهارچوب این دیدگاه روسیه ارزیابی می کند. ۳۰ بگفته وی روسیه در چهارچوب سیاست قدیمی و سنتی خود تلاش دارد که قفقاز جنوبی را زیر نظر خود داشته باشد و برای این منظور دامنه نفوذ خود را در ارمنستان گسترش داده و می کوشد که گرجستان و آذربایجان را نیز به طرق ممکن تحت سیطره و فرمانبرداری مسکو قرار دهد.

از دید این کارشناس برخی سیاسیون در حاکمیت فعلی جمهوری آذربایجان معتقد بودند که می توانند با جلب توجه روسیه به سمت باکو از موقعیت مسکو در حل مناقشه قره باغ و آزادسازی اراضی اشغالی خود استفاده کنند، اما الان با رویدادهای جدید، این دیدگاه مهر بطلان خورده و روسیه نشان داده است که ارمنستان را به آذربایجان ترجیح می دهد.

از دید این سیاستمدار اگر روسیه در وضعیت فعلی باقی بماند و از درون متلاشی نشود، مناقشه قره باغ هم تا سال که موعد قرارداد فعلی ارمنستان و روسیه تمام می شود، ۲۰۴۴ حداقل از نظر روسها بدون تغییر خواهد ماند.

پایان پیام.